

Nr 87

Av herrar **Hedlund** och **Gustafson** i Göteborg, om *ändrade bestämmelser för statsbidrag till kommunal familjedagshemsverksamhet.*

(Lika lydande med motion nr 71 i Första kammaren)

Behovet av samhälleliga insatser för att organisera barntillsyn har under senare år vuxit kraftigt. Utbyggnadstakten i den samhälleligt organiserade barntillsynen var länge låg. Behovet av tillsynsplatser har inte på långt när kunnat tillgodoses, och en ökad utbyggnadstakt är nödvändig.

Den senaste mera omfattande undersökningen av tillsynsbehovet gjordes av familjedaghemsutredningen, som framlade resultatet av sitt arbete under år 1967. Av detta framgick bl. a. att det år 1966 fanns 60 000 barn under 10 år som inte hade någon form av tillsyn medan föräldrarna förvärvsarbetade. Det fanns 320 000 barn under 10 år vars föräldrar förvärvsarbetade mer än 15 timmar per vecka. Av dessa senare var 50 000 barn till ensamstående föräldrar. Då fick omkring 16 000 barn tillsyn i daghem eller fritidshem. Ungefär 9 000 fick tillsyn i kommunala familjedaghem.

Genom en ökad utbyggnadstakt har antalet daghemsplatser ökat avsevärt och beräknas år 1970 tillsammans med fritidshemsplatser utgöra ca 40 000. Antalet platser i familjedaghem beräknas då utgöra drygt 20 000.

Trots den kraftiga utbyggnaden av antalet tillsynsplatser torde ett stort antal barn lämnas utan tillfredsställande tillsyn. Som framhålles i statsverkspropositionen är kommunernas kostnader för daghemsverksamheten en återhållande faktor när det gäller att nå en full behovstäckning. För att eliminera denna återhållande faktor föreslås i statsverkspropositionen höjning av de statliga driftbidragen till daghem och fritidshem. Sålunda föreslås att driftbidraget till daghem höjs med 1 600 kr. till 2 800 kr. per plats fr. o. m. den 1 juli 1970. Driftbidraget till fritidshem föreslås samtidigt höjt från 600 kr. till 1 500 kr. per plats och år. Dessa höjningar torde stimulera till ökat inrättande av daghems- och fritidshemsplatser. Dessa åtgärder är i linje med våra tidigare strävanden.

Utöver de i statsverkspropositionen föreslagna åtgärderna är det angeläget att man vidtager åtgärder för att ta till vara även andra möjligheter att öka antalet platser för barntillsyn.

Den möjlighet som familjedaghemmen erbjuder har tidigare försumats av statsmakterna. Inte förrän under 1968 års riksdag kunde beslut

fattas om statsbidrag till kommunala familjedaghem. Såväl införandet av de statliga stimulansbidragen till kommunerna som förbättrade förutsättningar för en kvalitativ förbättring av familjedaghemsvksamheten betraktar vi som ett betydande framsteg. I bestämmelserna för bidrag till kommunala familjedaghem finns emellertid inslag som otvivelaktigt utgör en återhållande faktor då det gäller utbyggnaden av tillsynsvksamheten.

Statsbidragsrätt föreligger endast om kommunens organiserade barntillsyn — genom både barnstugor och familjedaghem — har nått en viss omfattning uttryckt i platser per antal invånare i kommunen. För det första 10 000-talet invånare krävs minst en plats per 200 invånare och för invånarantal därutöver minst en plats per 100 invånare. Bidraget utgår sedan endast för de familjedaghemplatser som överstiger en på sådant sätt beräknad gräns.

Vid beslutet om införande av statsbidragsbestämmelserna framförde vi kritik mot den nämnda kvotregeln. Den hade tidigare kritiserats av ett antal i sammanhanget betydelsefulla remissinstanser. Det finns stor risk för att kvotregeln medför att syftet med statsbidraget, en ökning av antalet barntillsynsplatser i organiserade former, kommer att förfelas. En del kommuner skulle under överskådlig tid inte kunna få någon statlig stimulans till familjedaghem. Vi föreslår därför att den kvotregel borttages som begränsar bidragsrätten till att gälla endast när den organiserade barntillsynen i kommunen uppnått en viss omfattning uttryckt i platser per antal invånare i kommunen.

Förutom kvotregeln har också införts en balansregel som innebär att i kommuner med mer än 10 000 invånare bidrag inte utgår för fler familjedaghemplatser än som motsvarar antalet statsbidragsberättigade barnstugeplatser i kommunen. Denna regel kan enligt vår mening vara till hinder för ökningen av det totala antalet barntillsynsplatser. En snabbare ökning av antalet platser i familjedaghem torde kunna åstadkommas utan att utbyggnaden av barnstugeverksamheten eftersätts, om balansregeln ändras så att i kommuner med mer än 10 000 invånare statsbidrag utgår högst för det antal familjedaghemplatser som motsvarar dubbla antalet statsbidragsberättigade barnstugeplatser i kommunen.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådana omändrade bestämmelser för statsbidrag till kommunal familjedaghemsvksamhet

1. att nu gällande kvotregel, som begränsar bidragsrätten till att gälla när den organiserade barntillsynen i kommunen uppnått viss omfattning uttryckt i platser per antal invånare i kommunen, skall utgå; samt

2. att nu gällande balansregel skall uppmjukas i enlighet med vad i motionen anförts så att statsbidrag till familjedaghem skall utgå högst för det antal familjedaghemspplatser som motsvarar dubbla antalet statsbidragsberättigade barnstugeplatser i kommunen.

Stockholm den 20 januari 1970

Gunnar Hedlund (cp)

Sven Gustafson (fp)
i Göteborg
